

Motion till riksdagen 2025/26:3371

av Amanda Palmstierna m.fl. (MP)

Förbud mot sms-lån och telefonförsäljning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och om möjligt förbjuda sms-lån och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda telefonförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstifta om obligatorisk konsumentvägledning och utreda vilket stöd kommuner behöver för det och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De senaste åren har vi sett en kraftig ökning av skuldsatta människor som hamnar hos Kronofogden och är oförmögna att ta sig ur den skuldfälla de hamnat i. De senaste siffrorna från 2025 visar att skulderna fortsätter att öka i hög takt, summan är 19 miljarder högre än för ett år sedan. Skuldberget har fördubblats under en tioårsperiod. Många av de skuldsatta vittnar om att en bidragande orsak varit tillgången till snabba sms-lån. De har ofta mycket höga räntor och korta återbetalningstider, vilket kan leda till en skuldfälla för personer som tar dessa lån. Genom att förbjuda dem skulle antalet människor som hamnar i överdriven skuldsättning kunna minska.

De som ofta tar sms-lån tillhör dessutom ofta ekonomiskt utsatta grupper som har svårt att få lån från traditionella banker. Istället tvingas man vända sig till sms-låneföretag som ibland varit kända för höga räntenivåer, oetiska affärsmetoder och bristande konsumentinformation.

Om inte sms-lån fanns så skulle mer hållbara ekonomiska lösningar främjas, som sparande eller lån från traditionella banker, där räntorna och återbetalningsvillkoren är rimligare.

Ett annat välkänt problem är telefonförsäljning, en affärsmetod som har orsakat problem för konsumenterna i decennier. Konsumentverket har utrett hur konsumentskyddet vid telefonförsäljning kan öka, och har identifierat att telefonförsäljning

upplevs som problematisk av stora delar av befolkningen, särskilt av sårbara grupper. En betydande andel av de uppringda upplever att det är otydligt att det rör sig om ett säljsamtal. Telefonförsäljare upplevs ofta som påstridiga, konsumenterna stressas att genomföra köp och regler för hur avtal ska ingås följs inte. Konsumentverket anser att ett generellt förbud mot telefonförsäljning bör införas. Myndigheten framför att då dagens e-handel möjliggör försäljning och köp av varor och tjänster oavsett var företaget eller konsumenten befinner sig, väcks frågan om företagets intresse av telefonförsäljning är berättigat, med hänsyn till konsumenternas behov av skydd. Miljöpartiet anser att telefonförsäljning bör förbjudas snarast.

Det blir allt svårare att vara konsument och kräva sina rättigheter, på allt mer komplexa och digitala marknader. Det gäller särskilt sårbara grupper. Många kommuner har avvecklat den kommunala konsumentvägledningen. Det har bidragit till att allt fler kontakter Konsumentverkets upplysningstjänst. Konsumentverket har tagit fram en rapport som visar att många kommuner inte erbjuder tillräckligt stöd för att konsumenter ska kunna ta tillvara sina rättigheter, och Konsumentverkets egen vägledning har heller inte förutsättningar att möta behoven. Konsumentverket kan från centralt håll vägleda kommuner, och hjälpa konsumenter som är vana att kontakta myndigheter. Konsumentverkets stöd kan däremot inte ersätta den personliga kontakten som kan ges på kommunal nivå, en kontakt som är särskilt viktig just för sårbara grupper. Kommunerna ska enligt lag tillhandahålla skuld- och budgetrådgivning. Konsumentvägledningen är dock frivillig. Med en ökad konsumentvägledning kan skuldsättning förebyggas. Miljöpartiet anser att det behöver lagstiftas om obligatorisk kommunal konsumentvägledning, och utredas vilket stöd kommuner behöver för att genomföra detta.

Amanda Palmstierna (MP)

Emma Nohrén (MP)

Linus Lakso (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Katarina Luhr (MP)

Rebecka Le Moine (MP)

Ulrika Westerlund (MP)